

Wakku ramatu Säduſſe Selletaminne.

Keisri maks ning wälja-orjus, mis tallorahwas ommast ajast ning nouust peab andma.

I.

Rekruti andminne, ja keif mis Rekrutil tulles liggi panna.

II.

Posti-Jama moon on igga Rewisioni addra peält nelli wakka ning tuus kanni kaero, kolmkümmend wiis punda heino, nelli punda õlgi, ning ni paljo puid, kui kolmas ossa ühhest *kuest ja wast norgest* neljakandalisest süllest kannab. Mis 1812 aastal on peäle lubbatud, sedda annab moisa. *ning kuest jalla laija*

III.

Kui firrikud, kirfissanda honed, koli-majad, Jama-honed, sõawäe- korteri-majad ning hobbose tallid ueste ülles tehakse ehk parrandakse: siis toob tallorahwas keif nouo, mis tarwis tulles, jure, ning annab teolissi. Walla-ning-ma-kohtomestele makstakse nende aasta palk, nisammoti ka mu rahha maks, mis üllem-käso ning arro järvel kinnitetud on. Jama peäle antakse Jama poisi.

IV.

Kirfissanda kümnes on *üks kolmas jagga* wakka igga ühhest wiljast igga tallo peält, ning ei wadeta, mitme perremeeste al se tallo-maa on jaetud.

V.

Kolmeistre kümnes on *üks kolmas jagga* wakka wilja igga tallo peält, ning ei wadeta, mitme perremeeste al se tallomaa on jaetud.

VI.

Walla Magazin sisse makstakse, mis seäduſſe järvel iggal aastal tulles maksda, ning tehakse ka sedda Magazini honet ommast nouust.

VII.

Kohto kässo peäle, antakse kúti-hobbose, seätud makso eest.

VIII.

Wangide weddaminne, ning Patenti, (kohtokirja) kandminne.

IX.

Puid, sõa-wäe tarwidusseks, moisa metsast.

X.

Keigesugguste firriko- ning sure- tede seäminne.

XI.

Dearahha peab tallomees iggakord selle wiimse Rewisioni möda, sure kohto kässo järvel, maksma.

Director

Se maks, mis moisa wallitusel selle mahha jätud Rootsi-Riide, kütü ning palki rahha eest, tallo rahwa heaks igga aasta Pea-rahha tasumisefks tulleb jure panna, teeb wälja 97—Rubblad 81—Koppikat. Peäle se, peab moisa wallitus, moisa-rahwa eest sedda pearahha, ni kui se wümse hänge Rewisioni sees kohto kässo järrel, seätud on, maksma.

Wakko=ramato Seädusse selletamiinne.

A.

Wakko=orjussest hobbesega terwe aasta läbbi ning wakko=orjussest jalgsi suwwe läbbi.

I.

Se wakko=orjus terwe aasta läbbi, on neil tallomeestel, kes wiis päwad igga nädaldas hobbesega, ehk kaks sadda ja wiis kummend päwad hobbesega, ehk kaks sadda ja wiis kummend päwad hobbesega terwe aasta läbbi orjawad — aastas wiefümne nädalaga üllesarwatud — ni kui jälle jalgsi wakko orjus, wiis päwad igga näwatas, ehk üs sadda ning kolmteiskummend päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani, kahhe kumne ja kahhe nädalaga ning kolme päwaga üllesarwatud. Sepärast ei olle neil tallomeestel tarwis, neid pühhi, mis ülle nädala pühha=päwi, töö aia sisse kannawad, järrel tenida.

II.

Neil tallomeestel, kellel wähhem kui wiis päwi nädaldas on orjada, neil on wakko=orjus terwe aasta läbbi wiefümne ning kahhe nädalaga, hobbesega, ning jalgsi=orjus Jürri päwast Mihkli päwani kahkekumne ja kolme nädalaga, üllesarwatud.

III.

Selle järrel arwatakse nisuggutsed Tallomehhed, kui on:

1. Need nelja ning kolmwerendel päwalisse tallomehhed, kes hobbesega kaks sadda ja nellikummend seitse päwad terwe aasta läbbi ning jalgsi üks sadda ühheksa ning üks werendel päwad suwwe läbbi, Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes nädaldas nelli päwad ning siis jälle kolm nädalad järrestikko wiis päwad igga nädaldas, ni hästi hobbesega kui jalgsi.
2. Need nelja ning kakskolmas jaggo päwalisse tallomehhed, kes hobbesega kaks sadda nelli kummend kaks ning kakskolmat jaggo päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi üks sadda seitse ning üks kolmat jaggo päwad, suwwi läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes nädaldas nelli päwad, ning siis jälle kaks nädalad järrestikko, wiis päwad igga nädaldas.
3. Need nelja ning ühhe pole päwalisse tallomehhed, kes hobbesega kaks sadda kolmkummend nelli päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi üks sadda kolm ning üks pool päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes nädaldas nelli päwad, ning teises nädaldas wiis päwad.
4. Need nelja ning ükskolmas jaggo päwalisse tallomehhed, kes hobbesega kaks sadda kaks kummend wiis ning ükskolmat jaggo päwad terwe aasta läbbi, ja jalgsi ühheksakummend ühheksa ning kakskolmat jaggo päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes nädaldas wiis päwad, ning siis jälle kaks nädalad järrestikko nelli päwad igga nädaldas.

5. Need nelja ning ükswerendel päwalisse tallomehhed, kes hobbosega faks sadda faksükümmend üks päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi ühheksakümmend seitse ning kolmwerendel päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad ühhes nädaldas wiis päwad, ning siis jälle kolm nädalad järrestikko nelli päwad igga nädaldas.
6. Need nelja päwalisse tallomehhed, kes hobbosega faks sadda kahheksa päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi ühheksa kümme faks päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad igga nädaldas terve aasta läbbi nelli päwad hobbosega, ning Jürri päwast Mihkli päwani nelli jalgsi päwad nädaldas.
7. Need kolme ning kolmwerendel päwalisse tallomehhed, kes hobbosega üksfadda ühheksakümmend wiis päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi kahheksakümmend kuus ning üks werendel päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad ühhes nädaldas kolm päwad, ning siis jälle kolm nädalad järrestikko nelli päwad igga nädaldas.
8. Need kolme ning fakskolmas jaggo päwalisse tallomehhed, kes hobbosega üksfadda ühheksakümmend ning fakskolmatjaggo päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi kahheksakümmend nelli ning üks kolmasjaggo päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad ühhes nädaldas kolm päwad, ja siis jälle faks nädalad järrestikko nelli päwad igga nädaldas.
9. Need kolme ning ühhe pole päwalisse tallomehhed, kes hobbosega üksfadda kahheksakümmend faks päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi kahheksakümmend ning üks pool päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad ühhes nädaldas kolm päwad, ning teises nädaldas nelli päwad.
10. Need kolme ning ükskolmas jaggo päwalisse tallomehhed kes hobbosega üks fadda seitsekümmend kolm ning üks kolmat jaggo päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi seitsekümmend kuus ning fakskolmat jaggo päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad ühhes nädaldas nelli päwad ning siis jälle faks nädalad järrestikko kolm päwad igga nädaldas.
11. Need kolme ning ükswerendel päwalisse tallomehhed, kes hobbosega üksfadda ning kuuskümmend ühheksa päwad terve aasta läbbi ning jalgsi seitsekümmend nelli ning kolm werendel päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad ühhes nädaldas nelli päwad, ning siis jälle kolm nädalad järrestikko kolm päwad iggas nädaldas.
12. Need kolme päwalisse tallomehhed, kes hobbosega üks fadda wiis kümme kuus päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi kuuskümmend ühheksa päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad igga nädaldas terve aasta läbbi kolm päwad hobbosega, ning Jürri päwast Mihkli päwani ka jalgsi kolm päwad nädaldas.
13. Need kahhe ning kolm werendel päwalisse tallomehhed, kes hobbosega üks fadda nelli kümme kolm päwad terve aasta läbbi, ning jalgsi kuuskümmend kolm ning üks werendel päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjavad ühhes nädaldas faks päwad, ning siis jälle kolm nädalad järrestikko kolm päwad igga nädaldas.
14. Need kahhe ning fakskolmas jaggo päwalisse tallomehhed, kes hobbosega üks fadda kolmkümmend kahheksa, ning fakskolmatjaggo päwad terve aasta läbbi,

Pä

ning jalgsi fuuskümmend üks ning ükskolmatjaggo päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas faks päwad, ning siis jälle faks näddalas järrestikko kolm päwaad igga näddalas.

15. Need kahhe ning ühhe pole päwalisse tallomehhed, fes hobbosega üksfadda ning kolmfümmend päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi wiiskümmend seitse ning üks pool päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas faks päwad, ning teises näddalas kolm päwad, ehk igga kahhes näddalas wiis päwad.

16. Need kahhe ning ükskolmas jaggo päwalisse tallomehhed, fes hobbosega üksfadda faksümmend üks ning ükskolmatjaggo päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi wiiskümmend kolm ning fakskolmatjaggo päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas kolm päwad, ning siis jälle faks näddalad järrestikko faks päwad igga näddalas.

17. Need kahhe ning ükswerendel päwalisse tallomehhed, fes hobbosega üksfadda seitseteistkümmend päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi wiiskümmend üks ning kolmwerendel päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas kolm päwad, ning siis jälle järrestikko kolm näddalad, faks päwad igga näddalas.

18. Need kahhe päwalisse tallomehhed, fes hobbosega üksfadda nelli päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi nellikümmend fuus päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad terwe aasta läbbi igga näddalas faks päwad hobbosega, ning Jürri päwast Mihkli päwani igga näddalas jalgsi faks päwad.

19. Need ühhe ning kolmwerendel päwalisse tallomehhed, fes hobbosega ühheksakümmend üks päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi nellikümmend ning ükswerendel päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas üks päaw, ning siis jälle kolm näddalad järrestikko faks päwad igga näddalas.

20. Need ühhe ning fakskolmas jaggo päwalisse tallomehhed, fes hobbosega kahheksakümmend fuus ning fakskolmatjaggo päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi kolmfümmend kahheksa ning ükskolmatjaggo päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas üks päaw, ning siis jälle faks näddalad järrestikko faks päwad igga näddalas.

21. Need poolteise päwalisse tallomehhed, fes hobbosega seitsekümmend kahheksa päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi kolmfümmend nelli ning üks pool päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas üks päaw, ning teises näddalas faks päwad, ehk igga kahhes näddalas kolm päwad.

22. Need ühhe ning ükskolmas jaggo päwalisse tallomehhed, fes hobbosega fuuskümmend ühheksa ning ükskolmatjaggo päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi kolmfümmend ning fakskolmatjaggo päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas faks päwad, ning siis jälle faks näddalad järrestikko üks päaw igga näddalas.

23. Need ühhe ning ükswerendel päwalisse tallomehhed, fes hobbosega fuuskümmend wiis päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi faksümmend kahheksa ning kolmwerendel päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas faks päwad, ning siis jälle kolm näddalad järrestikko, üks päaw igga näddalas.

24. Need ühhe päwalisse tallomehhed, fes hobbosega wiiskümmend faks päwad terwe aasta läbbi, ning jalgsi faksümmend kolm päwad suwwe läbbi Jürri päwast Mihkli

- pāwani peawad orjama, need orjawad terwe aasta lābbi igga nāddalas ūks pāām hobbo-
sega, ning jalgsi suwwe lābbi Jūrri pāwast Mihkli pāwani ka ūks pāām nāddalas, woi
nemmad ei orja nelli nāddalad suggugi, agga wiendama nāddala sees wiis pāwad.
25. Need kolmwerendel pāwalisse tallomehhed, kes hobbosega kolmfümmend
ūhheksa pāwad terwe aasta lābbi, ning jalgsi seitseteistfömmend ning ūkswerendel pāwad
suwwe lābbi Jūrri pāwast Mihkli pāwani peawad orjama, need ei orja kolm nāddalad
järrestikko mitte suggu, agga neljandama nāddala sees kolm pāwad.
26. Need fakskolmas jaggo tallomehhed, kes hobbosega kolmfümmend nelli ning
faks kolmatjaggo pāwad terwe aasta lābbi, ning jalgsi wiisteistfömmend ning ūkskol-
matjaggo pāwad suwwe lābbi Jūrri pāwast Mihkli pāwani peawad orjama, need ei orja
faks nāddalad mitte suggu, agga kolmandama nāddala sees faks pāwad.
27. Need pole pāwalisse tallomehhed, kes hobbosega faks fümment kuus pāwad
terwe aasta lābbi, ning jalgsi ūksteistfömmend ning ūks pool pāwad suwwe lābbi Jūrri
pāwast Mihkli pāwani peawad orjama, need orjawad igga teises nāddalas ūks pāām,
ehk igga kümne nāddala sees wiis pāwad.

B.

Jalgsi Wakko-orjussest Mihkli pāwast Jūrri pāwani.

IV.

Se jalgsi talwe Wakko-orjus Mihkli pāwast Jūrri pāwani, on kahhekümne ūheksa
nāddalaga ūlesarwatud.

V.

Selle järrel sawad nüüd need mitmesuggutsed tallomehhed, nenda ūles arwatud:

1. Need wie pāwalisse tallomehhed, kes ūks sadda ning nellifümment wiis pāwad
selle aja sees Mihkli pāwast Jūrri pāwani peawad orjama, need orjawad igga nāddalas
wiis pāwad: ning peawad need Pūhhad, mis ūlle nāddala Pūhhapāwad tōō aja
sees kandwad, perra tenida.
2. Need nelja ning kolmwerendel pāwalisse tallomehhed, kes ūks sadda kolm-
fümment seitse ning kolmwerendel pāwad selle aja sees Mihkli pāwast Jūrri pāwani
peawad orjama, need orjawad ūhhes nāddalas nelli pāwad, ning siis järrestikko kolm
nāddalad wiis pāwad igga nāddalas.
3. Need nelja ning fakskolmas jaggo pāwalisse tallomehhed, kes ūks sadda
kolmfümment wiis ning ūks kolmas jaggo pāwad selle aja sees Mihkli pāwast Jūrri
pāwani peawad orjama, need orjawad ūhhes nāddalas nelli pāwad, ning siis järrestikko
faks nāddalad, wiis pāwad igga nāddalas.
4. Need nelja ning ūhhe pole pāwalisse tallomehhed, kes ūks sadda kolmfüm-
mend ning ūks pool pāwad selle aja sees, Mihkli pāwast Jūrri pāwani peawad orjama,
need orjawad ūhhes nāddalas nelli pāwad, ning teises nāddalas wiis pāwad.
5. Need nelja ning ūkskolmas jaggo pāwalisse tallomehhed, kes ūks sadda
faksfümment wiis ning fakskolmas jaggo pāwad selle aja sees Mihkli pāwast Jūrri pā-
wani peawad orjama, need orjawad ūhhes nāddalas wiis pāwad, ning siis faks nād-
dalad järrestikko nelli pāwad igga nāddalas.
6. Need nelja ning ūkswerendel pāwalisse tallomehhed, kes ūks sadda faks-
fümmentkolm ning ūkswerendel pāwad selle aja sees Mihkli pāwast Jūrri pāwani

- peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas wiis pãwad, ning siis kolm nåddalad järrestikko nelli pãwad igga nåddalas.
7. Need nelja pãwalisse tallomehhed, fes üks sadda kuusteistkummend pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad igga nåddalas nelli pãwad.
 8. Need kolme ning kolmwerendel pãwalisse tallomehhed, fes üks sadda kahheksa ning kolmwerendel pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kolm pãwad, ning siis kolm nåddalad järrestikko nelli pãwad igga nåddalas.
 9. Need kolme ning kakskolmasjaggo pãwalisse tallomehhed, fes üks sadda kuus ning ükskolmasjaggo pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kolm pãwad, ning siis kaks nåddalad järrestikko nelli pãwad igga nåddalas.
 10. Need kolme ning ühhe pole pãwalisse tallomehhed, fes üks sadda üks ning üks pool pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kolm pãwad, ning teises nåddalas nelli pãwad.
 11. Need kolme ning ükskolmasjaggo pãwalisse tallomehhed, fes ühheksakummend kuus ning kaks kolmasjaggo pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas nelli pãwad, ning siis kaks nåddalad järrestikko kolm pãwad igga nåddalas.
 12. Need kolme ning ükswerendel pãwalisse tallomehhed, fes ühheksakummend ning ükswerendel pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas nelli pãwad, ning siis kolm nåddalad järrestikko kolm pãwad igga nåddalas.
 13. Need kolme pãwalisse tallomehhed, fes kahheksakummend seitse pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad igga nåddalas kolm pãwad.
 14. Need kahhe ning kolmwerendel pãwalisse tallomehhed, fes seitsekummend ühheksa ning kolmwerendel pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kaks pãwad, ning siis kolm nåddalad järrestikko kolm pãwad igga nåddalas.
 15. Need kahhe ning kakskolmasjaggo pãwalisse tallomehhed, fes seitsekummend seitse ning ükskolmasjaggo pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kaks pãwad, ning siis kaks nåddalad järrestikko kolm pãwad igga nåddalas.
 16. Need kahhe ning ühhe pole pãwalisse tallomehhed, fes seitsekummend kaks ning üks pool pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kaks pãwad, ning teises nåddalas kolm pãwad, ehk igga kahhes nåddalas wiis pãwad.
 17. Need kahhe ning ükskolmasjaggo pãwalisse tallomehhed, fes kuuskummend seitse ning kakskolmasjaggo pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kolm pãwad, ning siis kaks nåddalad järrestikko kaks pãwad igga nåddalas.
 18. Need kahhe ning ükswerendel pãwalisse tallomehhed, fes kuuskummend wiis ning ükswerendel pãwad selle aia sees Mihkli pãwast Jürri pãwani peawad orjama, need orjawad ühhes nåddalas kolm pãwad, ning siis kolm nåddalad järrestikko kaks pãwad igga nåddalas.

19. Need kahhe päwalisse tallomehhed, kes wiiskümmend kahheksa päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad igga näddalas faks päwad, ehf igga kahhes näddalas, nelli päwad.
20. Need ühhe ning kolmwerendel päwalisse tallomehhed kes wiiskümmend ning kolmwerendel päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas üks pääw, ning siis kolm näddalad järrestikko faks päwad igga näddalas.
21. Need ühhe ning fakskolmasjaggo päwalisse tallomehhed, kes nellikümmend kahheksa ning üks kolmasjaggo päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas üks pääw, ning siis faks näddalad järrestikko faks päwad igga näddalas.
22. Need ühhe ning ühhe pole päwalisse tallomehhed, kes nellikümmend kolm ning üks pool päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas üks pääw, ning teises näddalas faks päwad, ehf igga kahhes näddalas kolm päwad.
23. Need ühhe ning ükskolmasjaggo päwalisse tallomehhed, kes kolmkümmend kahheksa ning fakskolmasjaggo päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas faks päwad, ning siis faks näddalad järrestikko üks pääw igga näddalas.
24. Need ühhe ning ükswerendel päwalisse tallomehhed, kes kolmkümmend kuus ning üks werendel päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad ühhes näddalas faks päwad, ning siis kolm näddalad järrestikko üks pääw igga näddalas.
25. Need ühhe päwalisse tallomehhed, kes fakskümmend üheksa päwad selle aia sees, Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad igga näddalas üks pääw, ehf igga wiendamas näddalas wiis päwad.
26. Need kolmwerendel päwalisse tallomehhed, kes fakskümmend üks ning kolmwerendel päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad igga näddalas kolm päwad.
27. Need fakskolmasjaggo päwalisse tallomehhed, kes ühheksa teistkümmend ning üks kolmasjaggo päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad igga kolmandamas näddalas faks päwad.
28. Need ühhe pole päwalisse tallomehhed, kes nelliteistkümmend ning üks pool päwad selle aia sees Mihkli päwast Jürri päwani peawad orjama, need orjawad igga kahhes näddalas, üks pääw.

C.

Abbi = orjusse st.

VI.

Rui moisa polest tahakse sedda sitta weddamist ossa kauppa tallitada, siis peab sel kornbel tallomehhel, igga ühhe waku = ossa maa eest, mis peäle temma kahheksakümmend diged kornad sitta peab weddama, ning sedda sitta ka korra pärrast wälja laotama, wiis ning wiis seitsmetjaggo hobbose orjusse päiwi, ning nissammo paljo jalgsi orjusse päiwi mahha arwatud sama, neist abbi = orjusse päiwist, mis Wakkor = ramato sees temmal orjada üllesarwatud on, Jürri päwast Mihkli päwani; ning kui se ei peaks ette löma, siis arwatakse sellesamma aia

Jarl

wakko-orjussest weel ni paljo mahha kui pudub. Selle osa kaupa teo tarwis peab iggaüks põld enne maa-moõmisse järrel wakka osa sees jaetud, ja selle peäle waetud sama, et, ni paljo kui woimolik on, kaugele teest põllu jure, ja muist nisuggutsist asjust luggu petakse, ning need osad neil tallomeestel ühhel wisil wälja jaetakse.

VII.

Wilja-leikusse aial peab tallomehhel igga ühhe Maamõõtjast wälja-mõdetud wakka osa eest, nelli jalgsi-päwad mahhaarwatud sama. Selle järrel sawad nüüd need monnesugutsed tallomehed sedda möda arwatud, kui süia alla kirjutud:

1. Wie päwa tallomehhel ei sa mitte ennam kui kümne wakka osa:
2. Nelja ning kolmwerendel päwalisse tallomehhel ei sa mitte ennam kui ühheksa ning üks pool wakka osa:
3. Nelja ning faksfolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui ühheksa ning üksfolmasjaggo wakka osa:
4. Nelja ning ühhe pole päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui ühheksa wakka-osa:
5. Nelja ning üksfolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kahheksa ning faksfolmasjaggo wakka osa:
6. Nelja ning ükswerendel päwalisse tallomehhele, ei sa mitte ennam kui kahheksa ning üks pool wakka osa:
7. Nelja päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kahheksa wakka osa:
8. Kolme ning kolmwerendel päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui seitse ning üks pool wakka osa:
9. Kolme ning faksfolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui seitse ning üks folmasjaggo wakka osa:
10. Kolme ning ühhe pole päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui seitse wakka osa:
11. Kolme ning üksfolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kuus ning faksfolmasjaggo wakka osa:
12. Kolme ning ükswerendel päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kuus ning üks pool wakka osa:
13. Kolme päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kuus wakka osa:
14. Kahhe ning kolmwerendel päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui wiis ning üks pool wakka osa:
15. Kahhe ning faksfolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui wiis ning üksfolmasjaggo wakka osa:
16. Kahhe ning ühhe pole päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui wiis wakka osa:
17. Kahhe ning üksfolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui nelli ning faksfolmasjaggo wakka osa:
18. Kahhe ning ükswerendel päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui nelli ning üks pool wakka osa:
19. Kahhe päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui nelli wakka osa:
20. Ühhe ning kolmwerendel päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kolm ning üks pool wakka osa:
21. Ühhe ning faksfolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kolm ning üks folmasjaggo wakka osa:
22. Ühhe ning ühhe pole päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui kolm wakka osa:

23. Ühhe ning ükskolmasjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui faks ning fakskolmasjaggo wakka ossa:
24. Ühhe ning ükswerendel päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui faks ning üks pool wakka ossa:
25. Ühhe päwalisse tallomehhele, ei sa mitte ennam kui faks wakka ossa:
26. Kolmwerendel päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui üks ning üks pool wakka ossa:
27. Kakskolmatjaggo päwalisse tallomehhele ei sa mitte ennam kui üks ja ükskolmasjaggo wakka ossa:
28. Ühhe pole päwalisse tallomehhele ei pea mitte ennam kui ühhe wakka ossa, igga nurmes, leifada, peäle pantud, sama.

VIII.

Kui moisa polest tahtakse heinateggemist o ssa kaupa tallitada: siis peab tallomehhele ühhe maamõdija wakka ossa, heinaniitmisese, kolkowõtmisese, ning kuhjapannemisese eest, kaht jalgsi abbi-orjusse päwi, Jürri päwa ning Mihkli päwa wahhel, mahhaarwatud sama.

IX.

Igga korralsise nädal arwatakse seitsme päwaga, ning peawad selsammal aial kui sedda orjatakse, ehk wakko-orjussest ehk abbi-orjussest mahhaarwatud sama.

X.

Rehhepeksimine moib ogga siis o ssa kaupa tehtud sada, kui keif wiinne wilja leifus, mollematte nurme peäl tallorahwa kätte on ärrajaetud, märatsel kombel iggaühhe maamõdija wakka ossa eest, kolm jalgsi orjusse päwi peab mahhaarwatud sama, ning sepärrast, et sel 1804^{mal} aastal kulutatud kásso järrel, wilja leifus (keskmesse wáaru järrel) on ülleswoetud: siis ei pea ühhegi poolt järrelarropiddamist tehtud sama, selle wakforamato sees tähendatud ning kohtust kinnitatud Talwe-ning suwwe külwi rehhepeksimisese pärrast, olgo kül et leifus ennam ehk wáhhem kui nelli koormat ühhe wakka-ossast wálja annab; ning sedda ka iggaüks moistab, et rehheleised sedda jure wetud wilja peawad soias reies üllespistma.

XI.

Worid on nende nädala hobbose-orjusse päwade järrel ülles arwatud, ni kui orjusse Jone ramato sees, wersta arwo pärrast tähendatud, ning ühtekokko selle ootmisese päwaga jaetud on. Kui moisnik neid üllesarwatud wori päwi keif ei peaks prukima: siis on temmal lubba, neid mu orjusse tarwis seada. Selle eest jälle ei pea ilma tallomehhe omma tahtmisese mitte ennam kui pool woride arwo suwwe aial woetud sama. Sestsamast wallast ei pea mitte ühhegi wori kaugemba tee peäle, kui 1/4 wersta peäle, ja mitte ühhegi poolt wori kaauema kui oige wori pole tee peäle, woetud sama, ning on weel sellesamma wakforamato sees, üks tás woor ühtekokko selle ootmisese päwaga, 1/4 hobbose orjusse päwa, ning üks pool woor 1/8 hobbose orjusse päwaga üllesarwatud. ning ei pea moisa polest ilma kokkolepemisese tallomehhele kaast ennamad worid woetud sama, kui sein wako-ramatur ülles pantud omad.

XII.

Iggaühhe naela linno eest, mis tallomehhele Moisa linnust antakse feddrada, arwatakse kuus jalgsi abbi-orjusse päwad mahha. Iggaühhe naela willa eest, mis tallomees feddrab, arwatakse kolm jalgsi abbi-orjusse päwad mahha, ning kahhe ja ühhe pole naela takko feddramisese eest, kuus jalgsipäwi.

XIII.

Korralsise feddramine tallitakse seddawisi, et igga talwe korralsinne, nädalas mitte ennam kui üks pool nael linno, (kolme küünra löng), se on: kolm tuhjad rootsi küünrad, ehk

Woldemar

selle arro möda, willo, ehk takko, kui enne öldud peab keddrama. Surwe korralinne ei pea sel aial kui karri meefas käib, näddalas mitte ennam kui üks jämme meeste suk kudduma.

D.

Ülleültfed Seädusfed.

XIV.

Kui Moisa wallitusus peaks tahtma, moisa põllo-orjust ossa kaupa seada, siis on se seddawisi lubbatud, et igga wakka ossa kolmekördse kändmisse ning ästamisse eest, wakko-orjustest nelli ning üks pool hobbose orjuste päwad mahhaarwatakse sest põlloteo aiaft, mis tarwis siis ka nurm maamöötmisse järrel peab wäljamöödetud ollema. Selsammal wisil on ka moisnikkul lubba antud, kui suwvel wahhest abbi-orjuste päwist peaks üllejama, neid talwe abbi-orjuste jure panna, agga mitte ümberkäntud, talwe abbi-orjuste päwi suwwe orjuste jure panna.

XV.

Kehhepappil, linnakse-teggiattel ning mu nisuggutsel, peawad seitse jalgsi päwad wie hobbose päwa eest arwatud sama; ning kui nisuggune töö ei woi wahhel seisda jada, siis sawad need ennam orjatud päwad se eest teises näddalas, ehk wakko ehk abbi-orjustest mahha jättud.

XVI.

Igga ühhe allutse tulle pu sülla eest, mis tallomees eddesti ning taggasi sõitmissega, seitse wersta maast peab raioma ning moisa tarwidusseks jure weddama, arwatakse temmal üks hobbose orjuste päaw mahha; ning on se maa, eddesti ning taggasi sõitmissega kolmekümne wie werstani: siis saab tallomehhele igga ühhe allutse sülla eest, kaks hobbose orjuste päwad mahha arwatud; raiumisse ning weddamissega. Rahhe allutse pu eest arwatakse iggakord kaksford ni paljo päwi.

XVII.

Mis maja ehhitamisefeks tarwis lähhäb sedda arwatakse raiomisse ning weddamisse jures, selle kaugle ma järrel nis sammo, kui tulle pu jures öldud on.

XVIII.

Sullased ning ümmardajad peawad omma korda, kui neil on teole tulla, kindlaste piddama. Igga teolisel, kui temma teole tulleb, peab ka üks hea kõlblik riist liggi ollema, mis põllo ehk mu maarahwa töö jures tarwis lähhäb.

XIX.

Kümnesse maks on iggal aial, seädusse arro, modto ning kaalo möda, wasto wõtta.

XX.

Moisa wallitususe kohhus on, igga abbi-orjuste jao ülle, se on: ni hästi Jürri päwast Mihkli päwani, kui ka jälle Mihkli päwast Jürri päwani üht ülles-keikamisse pulka, ja weel issearranis, hobbose-orjuste ning jalgsi-orjuste ülle, tallomehhega piddada. Weel on ka moisa wallitususe kohhus, ühhe ramato sisse, mis tallomehhe kaes hoida, keik tallomehhe wõlga ülleskirjotada, nisammo ka, kui juhtub, et weel monnel kümnesse makso pudub; ning kui sedda ärratasjutakse, ülles panna, et on ärramakstud.

XIX.

Kui mois kalle. püüdmine tarwis tallopojasega nooda nokko paneb ning tallopojad üksi päine rahwastannawad, wis Jaab egga

üks marja. piddaja üks jagga ning mois noda perra eest nel;
li jaod. Tallo pojade jaost saab mois kümnes. —

Heime kalla püüdmise tarwis liiwidega annab mois wen,
ned ning saab selle eest need kallad, mis noodadeft wenne
sest kukkowad, ning nelli jaod, kui sure marjaga püüta,
wenne eest. —

von Buidberg